

MAGYAR ALAPKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	bölcsészettudomány
Képzési ciklus:	alapképzés
Szakért felelős kar:	Bölcsészettudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Debreczeni Attila
Képzési hely(ek) munkarenddel:	Debrecen - nappali
Képzési idő:	6 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	180 kredit
Indítható specializáció(k):	magyar nyelv-és irodalom finn magyar kultúra bel-és külföldön
1. specializáció	magyar nyelv és irodalom
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1800
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	-
2. specializáció	finn
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1800
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	-
3. specializáció	magyar kultúra bel-és külföldön
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	1800
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	-
Mobilitási ablak:	3-4. félév

A SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

(Kulturális és Innovációs Minisztérium, hivatalos miniszteri kiadvány – 2025. 03. 21.)

1. Az alapképzési szak megnevezése: magyar (Hungarian)**2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettség: magyar alapszakos bölcsész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Expert in Hungarian

3. Képzési terület: bölcsészettudomány**4. A képzési idő félévekben: 6 félév****5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit**

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 4 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 9 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 223/0232**7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák**

A képzés célja magyar alapszakos bölcsész szakemberek képzése, akik a magyar nyelv és általában a nyelvhasználat, valamint a magyar és a világirodalom jelenségeiről, történetileg és szociológiailag változó formáiról, folyamatairól és alapvető kulturális összefüggéseiről megbízható ismeretekkel rendelkeznek. Cél továbbá a nyelvi és irodalmi jelenségek értelmezéséhez szükséges alapvető eljárások megismertetése. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7. 1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák**7. 1. 1. A magyar alapszakos bölcsész****a) tudása**

- Tájékozott a magyar nyelv és irodalom legfontosabb jelenségeinek és azok tagolódásának, általánosan elfogadott jellemzőinek és adatainak, a magyar nyelvi és irodalmi hagyomány legfontosabb szövegeinek és alkotóinak körében.
- Európai és kulturális kontextusukra való kitekintéssel ismeri a magyar nyelv és irodalom kommunikációs formáinak, szövegtípusainak, történeti folyamatainak és jelentős korszakainak fő sajátosságait.
- Ismeri a nyelvtudomány és az irodalomtudomány jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait és azok szabályrendszerét.
- Tájékozott a magyar nyelvű szövegek és kulturális jelenségek nyelvi és irodalmiértelmezésének ismert eljárásai és módszerei, valamint ezek szakmailag elfogadott kontextusai és értékelései terén.
- Tisztában van a nyelvtudomány és az irodalomtudomány jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel, egyes részterületeinek alapvető szakkifejezéseivel.
- Szakterületéhez szükséges szinten ismer legalább egy idegen nyelvet.

b) képességei

- Képes értelmezni a magyar nyelv és irodalom jelenségeinek nyelvi, illetve irodalmi sajátosságait, valamint a magyar nyelvi és irodalmi hagyományon belüli összefüggéseit, történeti beágyazottságát.
- Képes átlátni a magyar nyelvi és irodalmi hagyományok szerepét a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítésében, és elhelyezi e jelenségeket a szakterülete szempontjából releváns európai kontextusban.
- A nyelvtudomány és az irodalomtudomány jellemző kérdéseiről több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban képes írni és beszélni.
- Képes a magyar nyelv és irodalom műfajilag sokszínű szövegeit és az ezekhez kapcsolódó kulturális jelenségeket a nyelvtudomány, illetve az irodalomtudomány szempontjából értelmezni.
- A szakterületén fölmerülő problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét mérlegelve képes kiválasztani és alkalmazni a megfelelő nyelvtudományi vagy irodalomtudományi módszereket.
- Legalább egy idegen nyelven képes hatékonyan kommunikálni írásban és szóban, valamint megérti a nyelvtudományhoz és az irodalomtudományhoz kapcsolódó szakmai szövegeket.

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a nyelvi és irodalmi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Képviseli a magyar és az európai identitás nyelvi, vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét.

- Tudatosan képviseli a megismert szaknyelvi és kommunikációs normákat, szakmájának gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.
- Nyitott a magyar és más kulturális közösségek irányában.
- A nyelvtudomány és az irodalomtudomány választott területein képes éltörekszik az önképzésre.
- Törekszik szakmai nyelvtudásának fejlesztésére.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

- Kialakít olyan, történetileg és világnézetileg koherens egyéni álláspontot, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
- Felelősséget vállal szövegeiért, tudatában van azok nyelvtudományi, illetve irodalomtudományi kontextusukból következő lehetséges szakmai értékeléseinek etikai következményeinek.
- A magyar nyelv és irodalom területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a nyelvtudomány és az irodalomtudomány területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.
- Felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül: általános kompetenciákat fejlesztő bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret) 8-12 kredit; nyelvészeti alapismeretek 6-12 kredit; a magyar nyelv rendszere, leírása 15-26 kredit; a magyar nyelv használata, tagolódása, története, rokonsága 18-30 kredit; a magyar irodalom története 20-34 kredit; világirodalom, komparatiztika 11-19 kredit; irodalomelmélet és műértelmezés 8-15 kredit; választás szerinti specializációk ismeretei 40-60 kredit.

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret.

A magyar szakos bölcsész - a várható specializációkat is figyelembe véve - az alábbi területeken kaphat speciális ismeretet:

a nyelvtudomány, az irodalomtudomány, a művelődéstudomány valamely területeinek ismeretei vagy

másik, elsősorban a bölcsészettudomány, társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjának szakterületi ismeretei.

8. 2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, társadalomtudomány képzési terület alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kredit értékű specializáció formájában történő felvételét.

Záróvizsga-követelmények

A BA szintű záróvizsga tartalma, szerkezete, értékelése:

Az alapszakos (BA) záróvizsga a magyar nyelv és irodalom alapképzési szak ismeretanyagát és az ehhez kapcsolódó kompetenciákat kéri számon és értékeli.

A vizsga két részből áll: 1) a BA szintű diplomadolgozat megvédése, 2) a diplomadolgozat témájától függően irodalomtudományi vagy nyelvtudományi tárgyú szóbeli vizsga.

Minden magyar alapszakos hallgatónak záróvizsgát kell tennie az alapszakján.

A záróvizsga *ideje*: az előírt kreditek megszerzése után (optimálisan a 6. félév végén).

A záróvizsgára bocsátás feltétele: 1) megszerzett BA végbizonyítvány (abszolutórium); 2) benyújtott (és írásban elbírált) diplomadolgozat.

A záróvizsga *módja* és a *bizottság tagjai*: a vizsga *szóbeli*, részei:

1) a diplomadolgozat védeke (a védeke a záróvizsga bizottsága önálló érdemjeggyel értékeli);

2) a diszciplináris ismeretanyag számonkérése és a kompetencia ellenőrzése: a szakdolgozat témájától függően a vizsgának irodalomtudományi vagy nyelvtudományi tematikája van (részletezése alább).

A záróvizsga-bizottság összetétele: az elnök (az intézmény vezető oktatója) mellett két tag, akik közül az egyik lehet a szakdolgozat témavezetője is.

A záróvizsga *értékelése*: az összesített (átlagolt) érdemjegyet 1) a védés és 2) a szakmai felelet érdemjegye egyenlő súllyal alkotja (ez a jegy a szóbeli vizsga során elhangzott szóbeli felelet értékelése, értékelője a bizottság).

Kiemeljük, hogy minden ismeretkör és tantárgy szerepel a záróvizsga tételsorában. Így a tantárgyfelelősök értelemszerűen felelősek a záróvizsgatárgyak oktatásáért és ellenőrzéséért is.

A záródolgozat (BA szintű diplomamunka)

A TVSZ (2007. december 20.) kiegészítő rendelkezései szerint (14§, 63. oldal) „a meghirdetett témák közül az alapképzésben (BA) a 4. félév végéig kell választaniuk a hallgatóknak. A diplomamunka címét az érintett intézetben/tanszéken kell bejelenteni”.

BA képzésben a diplomamunka terjedelme minimum 20 oldal (30000 leütés szóközök nélkül). A diplomamunkát tavaszi félévben április 15-ig, őszi félévben november 30-ig kell benyújtani az adott intézetben /tanszéken. A diplomamunka védelme a záróvizsgán történik (a témavezető jelenlétében).

Témakörök:

A magyar szak által hirdetett specializációkat felvevő hallgatók elsősorban a saját specializációjuk témaköreiből választják záródolgozati témájukat, de választhatnak bármilyen más, a magyar nyelv és irodalom alapszak képzési körébe eső, nem a saját specializációjukhoz kötődő témát is.

Záródolgozati jelentkezés és témaválasztás:

Záródolgozati jelentkezés és előkészítő konzultáció – Menete: a 4. félévben kötelező március közepéig jelentkezési lapon dokumentálni a témaválasztást a témavezető aláírásával. Még a 4. félév folyamán a témavezetővel legalább háromszor konzultálni kell a záródolgozat formai és tartalmi kérdéseiről, a választott témáról – a konzultációk meglétét a témavezető szintén aláírásával dokumentálja a jelentkezési lapon. A jelentkezési lapot az oktatásszervező archiválja.

Záródolgozati szemináriumok nyelvészetből:

A nyelvészetből záródolgozóknak az 5. és 6. félévben kötelező záródolgozati szemináriumot írtunk elő a tantervben.

Záródolgozati konzultáció irodalomtudományból:

Záródolgozati konzultáció – 5. félévben kötelező konzultáció, mely a záródolgozat megírását segíti; a konzultáció aláírással zárul, ennek adminisztrációja a technikai lehetőségektől függően elektronikus vagy papíralapú.

A *Záródolgozat* kreditértéke 4 kredit: a 6. félévben benyújtott záródolgozat ellenértékeként kapja a hallgató a 4 kreditet.

A BA szintű záróvizsga tematikája:

Irodalomtudományi záróvizsga

Irodalomtudományból a szóbeli vizsga két részből áll:

- 1.) a szakdolgozat védelme
- 2.) A szakdolgozat témájához igazodva a záróvizsga diszciplináris részét a szakdolgozatuk témájának megfelelő alábbi ismeretkörök valamelyikéből teszik le. Csak a törzsképzési kötelező előadások és szemináriumok anyagát kérjük számon, a kollokviumokon és a szemináriumokon előírt tételsornak és tematikának megfelelően, viszont az alábbi nagy, átfogó témafelületek szerint elrendezve:

Ismeretkörök és tételek:

I.) Régi magyarországi irodalom ismeretkör:

- 1) Egyházi műveltség és irodalom a középkorban
- 2) Lovagi kultúra, világi költészet a középkorban
- 3) Az itáliai humanizmus magyarországi megjelenése, a latin humanitas antropológiája és poétikája
- 4) Nemzeti nyelvű reneszánsz irodalom – műfaj- és esztétikai áttekintés
- 5) A reformáció irodalomtörténeti szerepe és műfaji rendszere
- 6) Retorikai, szabálypoétikai, liturgiai, homiletikai ismeretek a kora újkorban
- 7) Manierista irodalom: esztétikai és irodalomtörténeti kérdések, művészettörténeti kitekintéssel
- 8) Barokk irodalom: esztétikai és irodalomtörténeti kérdések, művészettörténeti kitekintéssel
- 9) Választott életmű ismertetése műfaj- és irodalomtörténeti, poétikai, stílustörténeti, intézménytörténeti szempontok alapján, a szövegismeret bizonyításával

II.) Klasszikus magyar irodalom ismeretkör:

- 1) A felvilágosodás eszme- és kritikátörténeti összefüggései, a kor stílustörténeti kérdései
- 2) Nemzet és nyelv a felvilágosodás korában
- 3) Az érzékenység és a neoklasszicizmus az irodalomban
- 4) A felvilágosodás irodalmának műfaj- és poétikátörténeti áttekintése
- 5) A romantika eszme- és kritikátörténeti összefüggései és poétikai jellemzői
- 6) A magyar romantika irodalmának műfaj- és poétikátörténeti áttekintése
- 7) A romantikát lezáró szakasz eszme- és kritikátörténeti összefüggései
- 8) A líra átalakulása a romantika alkonyán
- 9) A nagyepikai műfajok alakulása a 19. század második felében
- 10) Realista, naturalista, szecessziós jelenségek a századutó kisepikájában

III.) Modern magyar irodalom ismeretkör:

- 1) Szecesszió és szimbolizmus a korszak magyar irodalmában
- 2) Avantgárd a korszak magyar irodalmában
- 3) A magyar dráma a század első felében
- 4) Líratípusok a huszadik század első felében
- 5) Regénytípusok a huszadik század első felében
- 6) A magyar dráma a II. világháború utáni és a kortárs magyar irodalomban
- 7) A líraolvasás alakzatai a II. világháború utáni és a kortárs magyar irodalomban
- 8) A regényolvasás alakzatai a II. világháború utáni és a kortárs magyar irodalomban
- 9) Neoavantgárd, posztmodern (és más irányzatok) a legújabb magyar irodalomban
- 10) Az irodalomtudomány modern és modern utáni paradigmái

IV.) Világirodalmi ismeretkör:

a) A műfaji rendszerek:

- 1) A beszéd- és irodalmi műfajok kialakulása
- 2) A műfaji gondolkodás. A műfaji hármasság elve. A műfajelmélet változatai
- 3) Az irodalomtörténeti korszak és a műfaji kánonok összefüggései. A nemzeti irodalmak és a műfajok összefüggései
- 4) Líraelméleti alapfogalmak, lírai műfajok
- 5) Epikaelméleti alapfogalmak, epikai műfajok (epikus költészet műfajai)
- 6) Epikai műfajok (a regény változatai)
- 7) Epikai műfajok (a jelentősebb kisepikai műfajok)
- 8) Drámaelméleti alapfogalmak, drámai műfajok (tragédia)
- 9) Drámai műfajok (komédia, vígjáték, egyéb drámai műfajok)
- 10) A műfajok "tisztaságának" kérdése

b) Az irodalom intézményrendszerei:

- 1) A funkciószétválás folyamata a korai kultúrákban (A rítus, a jog és a művészet elkülönülése. Az intézmények szabályozó szerepe. Az intézmények és kulturális médiumok együttmozgása.)
- 2) A szóbeli költészet "intézményei" (Az énekmondás, az énekmondó "céhek". Az írásbeliség előtti tudásmegőrzés problémája)
- 3) A költészet színterei az ókorban (Arisztokrata társaskörök. Az irodalmi élet Rómában. Irodalompártolás. A színházak és a színjátékverseny ünnepei)
- 4) Az oktatás és a tudomány intézményei az ókorban (A "paidagogosz", az Akadémia, az alexandriai könyvtár, szövegfilológia)
- 5) Az irodalom intézményei a középkorban (A kolostor, a liturgia, az egyházi ünnepkör, a kódexmásoló műhely. A középkori udvar. Az udvari-lovagi kultúra)
- 6) Az irodalom intézményei a reneszánszban (A mecénatúra, a klasszika filológia kialakulása, a gutenbergi fordulat – a nyomtatott írás és ennek összefüggése a nemzeti nyelveken művelt irodalmak kialakulásával, a humanitas-eszme és a művészi autonómia összefüggése)
- 7) A barokk ceremónia és a theatrum mundi formái
- 8) Az irodalom intézményei a felvilágosodás korában (Költőbarátságok, költőtársaságok, a szalon és az akadémiák; a nemzeti irodalom műhelyei; irodalmi iskolák és enciklopédiák; popularizálódás – a triviális irodalom)
- 9) Az irodalom intézményei a romantika korában és a XIX. század második felében (Folyó-

iratok, divatlapok; az irodalmi utazás; irodalmi barátságok; a fordításirodalom; nemzeti színházak; nemzeti múzeumok. Az újságírás és a szerkesztőség; az irodalmi kritika; az irodalmi díjak; a kávéház)

10) Az irodalom intézményei a XX. században (Szecessziós művészkolóniák; az avantgarde szubverzív társaságai és gesztusai; a művészgeneráció. A művész változó szerepei. Az irodalmi kultuszok. Az irodalmi ízlés és divat. A kanonikus és az apokrif - a kánonképzés intézményi és mediális formái)

V.) Irodalomelméleti ismeretek:

- 1) Epikus művek olvasása, narratológia alapok – alapfogalmak és olvasási eljárások szemléltetése egy világirodalmi és egy magyar irodalmi mű poétikai elemzése révén
- 2) A líraolvasás paradigmái, a verstan alapjai – alapfogalmak és olvasási eljárások szemléltetése egy világirodalmi és egy magyar irodalmi mű poétikai elemzésével
- 3) A drámaelemzés és az előadáselemzés paradigmái – alapfogalmak és olvasási eljárások szemléltetése egy világirodalmi és egy magyar irodalmi mű poétikai elemzésével

A nyelvtudományi záróvizsga témakörei

A záródolgozatokat magyar nyelvészetből készítő hallgatók záróvizsgája két részből áll:

- 1) a záródolgozat védése
- 2) Előre meghatározott témakörből és szakirodalomból letett szóbeli vizsga. Az ismeretkört és a szakirodalmat előzetesen a témavezető jelöli ki a záródolgozat témájához illeszkedően. Azok a hallgatók, akik nem magyar, hanem más nyelvészeti specializációból (finnugor, általános nyelvészet stb.) írtak szakdolgozatot, szintén az alábbi négy témakör valamelyikéből választhatják — a témavezetőjükkel egyeztetve — a záróvizsga diszciplináris részét.

1. Leíró nyelvészet

- 1) A nyelv mint a tudományos vizsgálódás tárgya. A nyelvtudomány helye a tudományok rendszerében és a tudományos megismerésben
- 2) A rendszernyelvészet helye a nyelvtudomány egészében; a leíró nyelvészet irányzatai az újabb kori nyelvtudomány történetében; nyelvreírasi modellek a modern nyelvészetben
- 3) A beszélszervek biológiai és fonációs működése, a magyar beszédhangok képzésének módjai.
- 4) A magyar magánhangzók és mássalhangzók fonetikai és fonológiai rendszere.
- 5) A mondat szerkezeti és szerkesztettségi típusai.
- 6) A mondatrészek fogalma, funkciója, alaki sajátosságai.
- 7) Az egyszerű és az összetett mondatok elemzése.
- 8) Az egyszerű és az összetett mondat határeseiteinek fajtái. A sajátos jelentéstartalmú mellékmondatok. A mondatátzövődés. A közbeékelődés. A mondatok logikai minősége.
- 9) A jelentésfelfogás alakulása a magyar nyelvtudományban: a jelentés mint viszony; a jelentés mint funkciófogalom; a referenciális jelentés; a jelentés mint jelölési érték; a jelentés mint szabály; a komplex jelentés és annak aspektusai.
- 10) Alak és jelentés. A jel és a jelentés változása. A szójelentés változásának rendszere. A tulajdonnév jelentése.

2. Magyar nyelvtörténet

- 1) A nyelvek történetének külső tényezői a nyelvi változások szempontjából: nyelv és gondolkodás, nyelv és kommunikáció, nyelv és társadalom.
- 2) A nyelvi változások általános jellemzése, a változások rendszerszerűsége: szinkrónia és diakrónia összefüggései. A nyelvi változások alapjai, indítékai.
- 3) A magyar nyelv történetének periodizációs lehetőségei.
- 4) A magyar nyelvtörténet legfontosabb forrástípusai: közvetett és közvetlen források.
- 5) A magyar nyelv eredete és a magyar nyelv tudománytalan rokonítási kísérletei. A finnugor (uráli) nyelvek rokonsági viszonyainak rendszere, a nyelvrokonság bizonyításának módszerei.
- 6) A morféma fogalma és fajtái, a megkülönböztetésükre vonatkozó elméletek. A morféma főbb típusainak történeti változásai.
- 7) A mai magyar névszótörzsrendszer és kialakulása. A névszójelek története. Névszóragozás a mai magyar nyelvben. Névszóragozásunk fejlődésének főbb vonalai.
- 8) A magyar igealak szintetikus jellege, morfológiai és jelentésszerkezete. A mai igealakszótörzsrendszer és kialakulása. Az igefajták és az igeragozás összefüggése. Az igemódok és kifejezőeszközeik.
- 9) A magyar hangrendszer és annak változásai a finnugor–ugor alapnyelvtől máig.

10) A magán- és mássalhangzórendszer az ő- és ómagyar, valamint a közép- és új-, illetve az újabb magyar korban.

3. Szociolingvisztika

1) A nyelvek sokfélesége és hasonlósága tipológiai és genetikai szempontból

2) Nyelv — nép — nemzet. Anyanyelv és idegen nyelv. Nyelv és nyelvjárás. Élő és holt nyelvek, természetes és mesterséges nyelvek.

3) A nyelvek egyenrangúsága. Nemzetközi nyelvek, világnyelvek. Nyelv és politika. Nyelv és globalizáció. Nyelv és írásbeliség. Nyelv és kultúra.

4) Európa nyelvi képe nyelvpolitikai szempontból. Nyelvi jogok, államnyelv, kisebbségi nyelvhasználat. Nyelvismeret és oktatás. Az Európai Unió nyelvi helyzete.

5) A magyar nyelvközösség: magyar anyanyelvűek, magyarul beszélők, nyelvismeret Magyarországon, a Kárpát-medencében és azon kívül.

6) Nyelv és a nyelvészet fogalma a szociolingvisztikában és a rendszernyelvészetben. A nyelv eredete és a nyelv eredeti funkciói.

7) A társasnyelvészet és a rendszernyelvészet különbözősége

8) A nyelvi megőrzés, ennek gyökerei és működése. A lingvicizmus.

9) Nyelvművelés problematikája. A nyelvművelés és a nyelvtervezés alapvető különbségei.

10) A nyelvrétegződés elméletei a hagyományos nyelvészetben és a nyelvváltozatok kérdése a társasnyelvészetben.

4. Szövegtan és stilsztika

1) A stilsztika fogalma. A stilsztika összefüggése nyelv- és irodalomtudományi, sőt más érintkező diszciplínákkal.

2) A funkcionális stilsztika stílusértelmezése, szemlélete, tárgyköre. A stílusfogalom alakulása. A funkcionális stílusfelfogás elméleti háttere. A stílussteremtő és -meghatározó tényezők. A stílus hírértéke.

3) A stílusesszók szintjei: stíluselemek (stilémák) az akusztikai, a szó- és kifejezőkészlet, a szintaktikai, a képi, a szövegszinten, illetve a nyelven kívüli jelenségek szintjén. A nyelvi-stilisztikai eszközök szerepe a legfontosabb stílusrétegekben. A művészi stílus legfőbb sajátosságai a tárgyalt hat nyelvi szinten.

4) Stílustipológia. A legjellemzőbb stílustörténeti korszakok. A művészi áramlatok, stílusirányzatok nyelvi-stiláris jellemzői.

5) A szövegtan történeti gyökerei, tárgya, anyaga, célja, feladata, felosztása, segédtudományai. A magyar szövegtani kutatások mai helyzete.

6) A szöveg fogalma. A verbális és a multimediális szöveg. A szövegértékűség jellemzői.

7) A szövegösszefüggés területei, fajtái és eszközei. A szöveg témája, tematikai ugrás a szövegben. Szövegforma, -akusztikum. A szöveg szerkezeti sajátosságai.

8) A szöveg kifejtett és kifejtetlen jelentése. A szöveg jelentéstani összefüggésének mértéke, eszközei.

9) A szöveggrammatikai utalás fogalma, fajtái az utalás iránya, megjelenésének természete, hatósugara, foka szerint.

10) Szövegpragmatika. Szövegtipológia. Szövegstilsztika. Szövegalkotás, -befogadás.

A MAGYAR SZAK KREDITLISTÁJA

1. Alapozó és törzsképzés (120 kredit)

1.1. Alapozó képzés (15 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTAT101BA	Filozófiatörténet	2	koll.	2	–	1.
BTAT102BA	Bevezetés az irodalomtudományba	2	koll.	2	–	1.
BTMI101BA	Irodalomtudományi proszeminárium	2	gyj.	2	–	1.
BTAT103BA	Bevezetés a nyelvtudományba	2	koll.	2	–	1.
BTNY101BA	Nyelvészeti filológiai szeminárium	2	gyj.	2	–	1.

BTNY102BA	Bevezetés a kommunikáció-elméletbe 1. (Jel és kommunikáció)	2	koll.	3	–	1.
BTNY103BA	Kommunikációs készségfejlesztő gyak.	2	gyj.	2	–	1.

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMINYINSI BA	Idegen nyelvi szaknyelvi ismeretek BA	2	gyj.	2	--	3-6.

	Testnevelés	2+2	gyj	1+1		1-6.
	Munkavédelem	-	gyj.	1		1-6

1.2. Törzsképzés (105 kredit)

1.2.1. Nyelvészeti ismeretkörök

1.2.1.1. Kötelező nyelvészeti ismeretkörök (48) kredit

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTNY201BA	A leíró nyelvészet alapjai	2	koll.	3	--	1.
BTNY205BA	A történeti nyelvészet alapjai	2	koll.	2	--	1.
BTNY299BA	Leíró magyar hangtan	2	koll.	3	--	1.
BTNY202BA	Nyelvpolitika	2	gyj.	2	--	2.
BTNY206BA	Szociolingvisztikai alapismeretek	2	koll.	3	--	2.
BTNY203BA	Magyar helyesírás	2	gyj.	2	--	2.
BTNY215BA	Magyar hangtörténet	2	koll.	3	--	2.
BTNY216BA	Finnugor nyelv	2	gyj.	2	--	2.
BTNY208BA	Szociolingvisztikai gyakorlat	2	gyj.	2	--	2.
BTNY210BA	Leíró és történeti alaktan 1.	2	koll.	3	--	3.
BTNY207BA	A magyar nyelv eredete	2	koll.	3	--	3.
BTNY432BA	Magyar szövegemlékek	2	gyj.	2	--	3.
BTNY211BA	Szintagma- és mondattan 1.	2	koll.	3	--	4.
BTNY212BA	Jelentés	2	koll.	3	--	4.
BTNY437BA	Finnugor népek és nyelvek	2	gyj.	2	–	4.
BTNY213BA	Stilisztika	2	koll.	3	--	5.
BTNY315BA	Stilisztikai elemzés	2	gyj.	2	–	5.
BTNY424BA	Szóalkotás	2	gyj.	2	–	5.
BTNY214BA	Szövegnyelvészet	2	koll.	3	--	6.

1.2.1.2. Záródolgozati szemináriumok a nyelvészetből szakdolgozóknak (4 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTNY307BA	Záródolgozati szeminárium 1.	2	gyj.	2	–	5.

BTNY308BA	Zárodolgozati szeminárium 2.	2	gyj.	2	BTNY307BA	6.
-----------	------------------------------	---	------	---	-----------	----

1.2.1.3. Zárodolgozat elkészítése (4 kredit)

1.2.2. Irodalmi ismeretkörök

Kötelező kurzusok: 44 kredit

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI210BA	Régi magyarországi művelődéstörténet	2	koll	2	–	1.
BTMI247BA	Világirodalom 1.	2	gyj	2	–	1.
BTMI201BA	Műveltségi modul 1. (Az antikvitás irodalma)	2	koll.	2	–	1.
BTMI214BA	Régi magyarországi irodalom	2	gyj	2	BTMI210BA	2.
BTMI248BA	Világirodalom 2.	2	gyj	2	–	2.
BTMI251BA	Irodalomelmélet 1. (Prózaolvasás)	2	gyj	2	BTAT102BA	2.
BTMI221BA	Klasszikus magyar irodalom 1.	2	koll	3	–	3.
BTMI225BA	Klasszikus magyar irodalom 2.	2	gyj	2	–	3.
BTMI243BA	Világirodalom 3.	2	gyj	2	–	3.
BTMI252BA	Irodalomelmélet 2. (Líraolvasás)	2	gyj	2	BTAT102BA	3.
BTMI202BA	Műveltségi modul 2.	2	gyj	2	–	3.
BTMI222BA	Klasszikus magyar irodalom 3.	2	koll	3	–	4.
BTMI226BA	Klasszikus magyar irodalom 4.	2	gyj	2	–	4.
BTMI253BA	Irodalomelmélet 3. (Dráma és színház)	2	gyj	2	BTAT102BA	4.
BTMI231BA	Modern magyar irodalom 1.	2	koll	3	–	5.
BTMI235BA	Modern magyar irodalom 2.	2	gyj	2	–	5.
BTMI203BA	Műveltségi modul 3.	2	gyj	2	–	5.
BTMI232BA	Modern magyar irodalom 3.	2	koll	3	–	6.
BTMI236BA	Modern magyar irodalom 4.	2	gyj	2	–	6.
BTMI237BA	Kortárs magyar irodalom	2	gyj	2	–	6.

1.2.2.2. A törzsképzés szabadon választható irodalomtudományi tárgykörei (7 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI301xBA	A regény alakzatai az európai irodalomban	2	koll.	2	–	2–6.
BTMI302xBA	Dráma és színház a kultúrtörténeti időben	2	koll.	2	–	2–6.
BTMI303xBA	Összehasonlító művészettudomány	2	koll.	2	–	2–6.

BTMI304xBA	A régi magyar irodalom és Európa	2	koll.	2	–	2–6.
BTMI305xBA	Retorika, liturgia, poétika, műfajok a régi irodalomban	2	koll.	2	–	2–6.
BTMI306xBA	Életművek a klasszikus magyar irodalomban	2	koll.	2	–	2–6.
BTMI307xBA	Műfajok a klasszikus magyar irodalomban	2	koll.	2	–	2–6.
BTMI308xBA	Eszme- és kritikátörténet a klasszikus magyar irodalmában	2	koll.	2	–	2–6.
BTMI309xBA	Nemzetiségi magyar irodalmak	2	koll.	2	–	2–6.
BTMI310xBA	Műfajok, irányzatok a XX. századi magyar irodalomban	2	koll.	2	–	2–6.
BTMI311xBA	A XX. századi magyar irodalom nagy egyéniségei	2	koll.	2	–	2–6.
BTMI312xBA	Irodalomtudomány és irodalomelmélet	2	koll.	2	–	2–6.

1.2.2.3. Záródolgozati szemináriumok az irodalomból szakdolgozóknak (4 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI401BA	Záródolgozati szeminárium 1.	2	aláírás	0	–	5.
BTMI402BA	Záródolgozati szeminárium 2.	2	aláírás	0	BTMI402BA	6.
BTMI400BA	Záródolgozat	-	-	4	-	6.

2. DIFFERENCIÁLT SZAKMAI ISMERETEK (SPECIALIZÁCIÓK): 50 KREDIT

2.1. MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOM SPECIALIZÁCIÓ (50 kredit)

Kötelező nyelvtudományi (24) és irodalomtudományi (26) kreditek: 50 kredit

2.1.1. Kötelező tárgyak

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI212BA	Régi magyarországi irodalom 1.	2	koll.	3	–	3.
BTMI223BA	Klasszikus magyar irodalom 5.	2	koll.	3	–	3.
BTMI254BA	Irodalomelmélet 4. (Médiaesztétika)	2	koll.	3	–	4.
BTMI257BA	Populáris kultúra	2	koll.	3	–	4.
BTMI258BA	Kritika- és tanulmányírás	2	gyj.	2	–	4.
BTMI233BA	Modern magyar irodalom 5.	2	koll.	3	–	5.
BTMI255BA	Irodalomelmélet 5.	2	gyj.	2	–	5.
BTMI234BA	Modern magyar irodalom 6.	2	koll.	3	–	6.

BTMI256BA	Irodalomelmélet 6.	2	gyj.	2	–	6.
BTMI259BA	Gyerekirodalom	2	gyj.	2	–	6.
BTNY431BA	Magyar szórványemlékek	2	gyj.	2	–	3.
BTNY423BA	Szófajtan	2	gyj.	2	–	3.
BTNY437BA–K2	Finnugor népek és nyelvek	2	gyj.	2	–	3.
BTNY301BA	Leíró és történeti alaktan 2.	2	koll.	3	–	4.
BTNY312BA	Alaktani elemzés	2	gyj.	2	–	4.
BTNY446BA	Szlengkutató	2	gyj.	2	–	4.
BTNY433BA–K2	Magyar kódexek	2	gyj.	2	–	4.
BTNY302BA	Mondattan 2.	2	koll.	3	–	5.
BTNY313BA	Mondattani elemzés	2	gyj.	2	–	5.
BTNY438BA–K2	Szókincstörténet	2	gyj.	2	–	5.
BTNY316BA	Szövegtani elemzés	2	gyj.	2	–	6.

2.2. FINN SPECIALIZÁCIÓ (FINN NYELV ÉS KULTÚRA)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Előfelt.	Kredit
Finn nyelv (22 kredit):					
BTFN111BA	Finn beszédgyakorlatok I.	4	gyj		4
BTFN112BA	Finn beszédgyakorlatok II.	4	gyj		4
BTFN113BA	Finn beszédgyakorlatok III.	4	gyj		4
BTFN114BA	Finn beszédgyakorlatok IV.	4	gyj		4
BTFN115BA	A finn nyelv rendszere I.	2	koll		3
BTFN116BA	A finn nyelv rendszere II.	2	koll		3
Svéd nyelv (6 kredit):					
BTFN121BA	Svéd beszédgyakorlatok I.	2	gyj		2
BTFN122BA	Svéd beszédgyakorlatok II.	2	gyj		2
BTFN123BA	Svéd beszédgyakorlatok III.	2	gyj		2
Országismeret, civilizációtörténet (15 kredit)					
BTFN131BA	Skandinávia népei és nyelvei I.	2	koll		3
BTFN132BA	Skandinávia népei és nyelvei II.	2	koll		3
BTFN133BA	Skandinávia és Finnország története	2	koll		3
BTFN135BA	Finn országismeret	2	koll		3
BTFN136BA	A Baltikum népei és nyelvei	2	koll		3
Egyéb (4 kredit)					
BTFN141BA	Észt nyelv vagy lapp nyelv	2	gyj		2
BTFN142BA	Speciálkollégium	2	gyj		2
Modulzáró-vizsga (3 kredit)					
BTFN151BA	Modulzáró-vizsga	–	koll.		3

A MAGYAR KULTÚRA BEL- ÉS KÜLFÖLDÖN SPECIALIZÁCIÓ (50 kredit)

1. Irodalmi ismeretkörök (26 kredit):

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Feltétel	Félév
<i>Nyilvánosság és média</i>						
BTMI713BA	A nyilvánosság története	2	koll.	3	-	3.
BTMI718BA	A szöveg- és kultúraértelmezés mintázatai	2	koll.	3	-	4.
<i>A kultúra rendszerei</i>						
BTMI711BA	Kultúraközi kommunikáció	2	koll.	3	-	3.
BTMI717BA	Kultúra, nemzet, emlékezet	2	koll.	3	-	6.
BTMI705BA	A jelenkori magyar irodalmi kommunikáció	2	gyj.	2	-	5.
BTMI716BA	A magyar kultúra intézményei	2	koll.	3	-	6.
<i>Sajtó- és könyvkiadás</i>						
BTMI714BA	A sajtó intézményei és műfajai	2	koll.	3	-	4.
BTMI719BA	Film- és képzőművészet a magyar kultúra közvetítésében	2	gyj.	2	-	6.
<i>Kompetenciák</i>						
BTMI707BA	Kreatív írásgyakorlat	2	gyj.	2	-	5.
BTMI706BA	Sajtódiskurzus-elemzés	2	gyj.	2	-	4.

2. Kötelező nyelvészeti ismeretkörök (25 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Feltétel	Félév
BTNY298BA	A magyar nyelv történetének írott forrásai	2	koll.	3	-	3.
BTNY218BA	Szóbeli és írásbeli kommunikáció	2	gyj.	2	-	3.
BTNY217BA	Beszédtechnika	2	gyj.	2	-	3.
BTNY426BA	A magyar mint idegen nyelv	2	koll.	3	-	4.
BTNY424BA	Szóalkotás	2	gyj.	2	-	4.
BTNY423BA	Szófajtani elemzés	2	gyj.	2	-	4.
BTNY427BA	A magyar nyelv változatai	2	koll.	3	-	5.
BTNY312BA	Alaktani elemzés	2	gyj.	2	-	5.
BTNY315BA	Stilisztikai elemzés	2	gyj.	2	-	6.
BTNY313BA	Mondattani elemzés	2	gyj.	2	-	6.
BTNY316BA	Szövegtani elemzés	2	gyj.	2	-	6.

3. MAGYAR MINOR SZAK

Kötelező tárgyak az alapozó képzésben (6 kredit):

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
-----	----------	-----	-------	--------	-------------	-------

BTAT102BA	Bevezetés az irodalomtudományba előadás	2	koll.	2	–	3.
BTMI101BA	Irodalomtudományi prosezeminárium	2	gyj.	2	–	3.
BTNY101BA	Nyelvészeti filológiai szeminárium	2	gyj.	2	–	3.

A törzsképzés irodalomtudományi része (kötelező 22 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTMI210BA	Régi magyarországi művelődéstörténet	2	koll	2	–	3.
BTMI247BA	Világirodalom 1.	2	gyj	2	–	4.
BTMI248BA	Világirodalom 2.	2	gyj	2	BTMI247BA	5.
BTMI251BA	Irodalomelmélet 1. (Prózaolvasás)	2	gyj	2	BTAT102BA	4.
BTMI221BA	Klasszikus magyar irodalom 1.	2	koll	3	–	5.
BTMI231BA	Modern magyar irodalom 1.	2	koll	3	–	5.
BTMI252BA	Irodalomelmélet 2. (Líraolvasás)	2	gyj	2	BTAT102BA	5.
BTMI222BA	Klasszikus magyar irodalom 3.	2	koll	3	–	6.
BTMI232BA	Modern magyar irodalom 3.	2	koll	3	–	6.

A törzsképzés nyelvtudományi része (kötelező 22 kredit)

Kód	Tantárgy	Óra	Telj.	Kredit	Előfeltétel	Félév
BTNY201BA	A leíró nyelvészet alapjai	2	koll	3	–	3.
BTNY205BA	A történeti nyelvészet alapjai	2	koll	3	–	3.
BTNY299BA	Leíró magyar hangtan	2	gyak	2	–	4.
BTNY206BA	Szociolingvisztikai alapismeretek	2	koll	3	–	4.
BTNY210BA	Leíró és történeti alaktan 1.	2	koll	3	–	5.
BTNY207BA	A magyar nyelv eredete	2	koll	3	–	5.
BTNY432BA	Magyar szövegelemlek	2	gyj	2	–	5.
BTNY211BA	Szintagma- és mondattan 1.	2	koll	3	–	6.
	+2 kredit szabadon választható					